

[Udenrigsministeren]

og teknik. Det er nødvendigt at mobilisere den lokale befolkning i en aktiv medvirken, som indebærer et synligt og engagerende udviklingsperspektiv. Og selv når dette lykkes, er det ikke nok, at de enkelte projekter eller aktiviteterne inden for den enkelte sektor isoleret set er vellykkede og fremgangsrige. Vandforsyning og overrisling, energi, agerskovbrug og erosionsbekæmpelse er helt centrale elementer, der foruden klassiske områder som undervisning og basal sundhed må indgå i ethvert bredspektret udviklingsprogram.

Stillet over for så omfattende og komplekse udviklingsproblemer, som vi møder i de afrikanske lande syd for Sahara, er det ganske klart, at der er behov for en sammensat og velkoordineret indsats – både fra det enkelte donorlands side og i et konstruktivt samspil med modtagerlandets myndigheder, med andre donorlande og med de relevante internationale hjælpeorganisationer.

Målet må være, at danske bistandsmidler – her og i alle andre sammenhænge – på fleksibel måde kanaliseres ind i en integreret og dynamisk udviklingsproces. Det bør aldrig være et mål i sig selv at dele sol og vind lige mellem ulandsbistandens aktører. Det afgørende bør være, hvordan man opnår den største effekt af bistandsmidlerne, forstået som en opfyldelse af de kvalitative bistandspolitiske målsætninger.

Princippet om en nogenlunde ligelig fordeling af bistandsmidlerne mellem multilateral og bilateral bistand er baseret på en historisk og ideel politisk målsætning om støtte til FN og det øvrige internationale organisationsystem. Regeringen finder det principielt rigtigt, at Danmark fortsat både i ord og i handling opfylder denne målsætning. Når det gælder det rent kvantitative udtryk herfor i form af allokering af en bestemt andel af de stærkt stigende danske bistandsbevillinger til multilateral bistand, må man imidlertid gøre sig klart, at sondringen mellem multilateral og bilateral bistand ikke længere er ganske skarp.

Mellem den multilaterale bistand i traditionel forstand og den rent bilaterale bistand er der opstået nye former for bistandsaktiviteter. Det projektsamarbejde, der finder sted med de multilaterale organisationer på det såkaldte multi-bi-område er et godt eksempel herpå. Regional udviklingsbistand af den art,

som vi støtter gennem det særlige SADCC-samarbejde i det sydlige Afrika, er et andet eksempel.

Regeringen finder det vigtigt, at Danmark gennem en aktiv indsats også på disse områder er med til at styrke det internationale bistandssamarbejde. Sådanne aktiviteter kan i dag med fuld ret ses som led i vores multilaterale bistand. En sådan politisk vurdering af karakteren af samarbejdet må være mere afgørende end de kriterier, som f.eks. lægges til grund i DACs statistiske opgørelser.

Dansk ulandsbistand er præget af et højt ambitionsniveau. Målet med den bistandspolitiske principdebat og de justeringer, som denne redegørelse lægger op til, må være at skabe de bedste forudsætninger for, at vi fortsat skal kunne leve op hertil. En konsekvent fastholdt fattigdomsorientering kombineret med krav om en effektiv anvendelse af danske ressourcer og en synlig opfyldelse af projektmålsætningerne kan ikke opnås blot gennem politisk fastlagte retningslinjer. De allerede omtalte administrative, faglige og økonomiske forudsætninger må være til stede. Men desuden er det vigtigt, at de overordnede rammer og principper ikke kommer til at fremstå som bureaukratiske hindringer eller indskrænkninger i mulighederne for at nå de politisk opstillede kvalitative mål.

Blandt de mange byrder, som hviler på udviklingslandene, er der en, som er ved at overskygge alle andre. Det er gældsbyrden. Gældsproblematikken har været kendt og drøftet i mange år. Men det er først i de seneste år, at man internationalt er begyndt at indse, at de fleste af de fattigere udviklingslande ingen jordisk chance har for at spare eller producere sig ud af gælden. Selv ikke de mest vidtgående økonomisk-politiske reformer vil gøre det muligt for dem at afvikle gælden – heller ikke på lang sigt.

Fra dansk side har vi i konsekvens heraf siden 1983 erstattet lånebistand med bunden gavebistand til de såkaldt mindst udviklede lande. Men en lang række andre fattige udviklingslande får stadig væk lånebistand. Som bekendt ydes de danske statslån på meget favorable vilkår. Men det er fortsat lån – lån, som skal tilbagebetales. For at undgå at bidrage til øget gældsætning foreslår regeringen, at den finansielle bistand fremover i øget omfang ydes som bunden gavebistand.